

Temat: Przygotowujemy się do pisania recenzji

Czas realizacji: 1 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zdobycie wiedzy na temat wyznaczników gatunkowych recenzji, zdobycie umiejętności wskazania podstawowych wyróżników tego gatunku oraz tworzenia tekstów recenzji

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- umie wyróżnić gatunek recenzji wśród innych gatunków,
- przedstawia, na czym polega specyfika tekstu recenzji,
- gromadzi argumenty na określony temat,
- wymienia zasady organizacji tekstu recenzji,
- analizuje różne teksty i wskazuje cechy charakterystyczne recenzji,
- tworzy tekst recenzji,
- sprawnie posługuje się poprawną odmianą polszczyzny pisanej i mówionej.

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – burza mózgów, dyskusja,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- ćwiczenia z tekstami prasowymi,
- praca z tekstem i materiałem audiowizualnym (film),
- praca z komputerem z dostępem do Internetu,
- indywidualna praca analityczna i redakcyjna.

■ Środki dydaktyczne:

- karta pracy: *Stajemy się recenzentami*
- materiały dla nauczyciela : *Stajemy się recenzentami*,
- fragmenty różnych tekstów prasowych,
- „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.2.”, red. L.Adrabińska-Pacuła, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN,
- komputer z dostępem do Internetu, m.in. stron:
 - http://dziennikarze.weebly.com/uploads/8/6/1/4/8614494/recenzja_filmowa.pdf;
 - <http://chacinski.wordpress.com/2009/03/27/jak-nie-pisac-recenzji-czyli-moje-ulubione-slowa/>;
 - <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura/film/1532941,1,recenzja-filmu-kochankowie-z-ksiezycyca-rez-wes-anderson.read>;
 - http://kino.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=1551&Itemid=891
- komputer, tablica, arkusze papieru, flamastry.

Temat: Przygotowujemy się do pisania recenzji

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna / prezentacja (7 min.)

- Sprawdzenie zadania domowego polegającego na tym, że uczniowie mieli - przeczytać konkursową recenzję ich szkolnej koleżanki Marty Wróblewskiej o filmie „Wyspa skazańców”. W recenzji uczniowie mieli zaznaczyć innymi kolorami: część informacyjno/sprawozdawczą, część analityczną i część oceniającą. Na marginesie znakiem (+) zaznaczali zalety filmu, a znakiem (-) jego wady. Podkreślić mieli linią falistą wszystkie subiektywne, emocjonalne zwroty użyte w recenzji i zastanowić się, dlaczego recenzja została nagrodzona konkursie dziennikarskim.
- Uczniowie przedstawiają na forum swoje opinie: dlaczego recenzja została nagrodzona, czy jest to typowa recenzja, co ją różni od recenzji spotykanych w gazetach, na portalach itp.

2. Faza realizacyjna

a) Przypomnienie wiadomości o recenzji filmowej/ burza mózgów (7 min.)

- Nauczyciel prosi uczniów, by wymienili/przypomnieli elementy, które powinna zawierać recenzja filmu (przykładowy schemat recenzji Michała Chacińskiego znajduje się w *Materiałach dla nauczyciela*)
- Nauczyciel zapisuje na tablicy propozycje uczniów (podpowiadając też własne propozycje) . Prosi uczniów, by zapisali , co powinny zawierać poszczególne elementy recenzji (*zad.1. Karta pracy*)

b) Analiza elementów tekstu recenzji/ praca indywidualna (15 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie zapoznali się z recenzją filmu „Kochankowie z Księżycy” na stronie: <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura/film/1532941,1,recenzja-filmu-kochankowie-z-ksiezycy-rez-wes-anderson.read>. Tekst dostępny też w *Materiałach dla nauczyciela*.
- Nauczyciel poleca, by uczniowie wynotowali z tekstu recenzji i zapisali jej główne elementy (*zad. 2. Karta pracy*): tytuł, lid, słownictwo informujące i oceniające, użyte środki językowe.
- Po ustalonym czasie wybrani uczniowie prezentują na forum wyniki pracy.

c) Inny odbiorca- inna forma / praca grupowa (10 min.)

- Nauczyciel prosi uczniów, by zapoznali się z innym przykładem recenzji filmu „Kochankowie z Księżycy”- dla branżowego miesięcznika poświęconego wyłącznie filmom „Kino”. Uczniowie zapoznają się z tekstem na stronie :
- http://kino.org.pl//index.php?option=com_content&task=view&id=1551&Itemid=891 (tekst recenzji dostępny też w *Materiałach dla nauczyciela*)
- Uczniowie w grupie zastanawiają się, o jakie elementy bogatsza jest recenzja przeznaczona dla branżowego miesięcznika poświęconego filmom od recenzji przeznaczonej do zwykłej gazety (działu kulturalnego w tygodniku „Polityka”).
- Po upływie wyznaczonego czasu liderzy grup prezentują opinie o różnicach między dwiema recenzjami tego samego filmu.

Temat: Przygotowujemy się do pisania recenzji

3. Faza podsumowująca / burza mózgów (6 min)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie podali najważniejsze rady dla piszących recenzje (może podpowiadać uczniom, przykładowe rady znajdują się w *Materiałach dla nauczyciela*)
- Nauczyciel prosi, by uczniowie w punktach zapisali „Poradnik dla recenzenta” (zad.3. Karta pracy)

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

1) Po przeczytaniu artykułów ze stron:

http://dziennikarze.weebly.com/uploads/8/6/1/4/8614494/recenzja_filmowa.pdf oraz
<http://chacinski.wordpress.com/2009/03/27/jak-nie-pisac-recenzji-czyli-moje-ulubione-slowa/>

uzupełnij swój „Poradnik dla recenzenta”

2) Wykonaj zad.8, str. 48 z podręcznika „Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.2.”, red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN: napisz recenzję adaptacji filmowej dramatu „Romeo i Julia” w reż .B. Luhrmanna.

Podczas pisania pamiętaj, o poradach dla recenzenta.

Temat: Przygotowujemy się do pisania recenzji

KARTA PRACY

1. Zapisz, co powinno się znaleźć w poszczególnych elementach recenzji filmowej

a) TYTUŁ:

.....

b) WSTĘP:

.....

.....

c) STRESZCZENIE FILMU.....

.....

.....

d) ANALIZA Z KOMENTARZEM:

.....

.....

e) PODSUMOWANIE:

.....

.....

Temat: Przygotowujemy się do pisania recenzji

2. Z recenzji filmu „Kochankowie z księżycą” (ze strony:

<http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura/film/1532941,1,recenzja-filmu-kochankowie-z-ksiezycy-rez-wes-anderson.read>) wypisz jej elementy:

a) tytuł:.....

b) lid.....

c) wskaż elementy informacyjne i zapisz, o jakich elementach dzieła znalazły się informacje w recenzji.....

d) wypisz z tekstu środki językowe:

- przymiotniki z wyrazami określającymi.....

- terminy popularnonaukowe.....

e) subiektywne wyrażenia/oceny.....

f) wyrażenia o funkcji impresywnej (nakłaniającej, perswazyjnej).....

4. Zapisz w punktach „Poradnik dla recenzenta” (uzupełnij go po przeczytaniu artykułów ze stron: http://dziennikarze.weebly.com/uploads/8/6/1/4/8614494/recenzja_filmowa.pdf oraz <http://chacinski.wordpress.com/2009/03/27/jak-nie-pisac-recenzji-czyli-moje-ulubione-slowa/>

[illegible]

Temat: Przygotowujemy się do pisania recenzji

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

Uwaga: lekcję z filmem warto też przeprowadzić na podstawie adaptacji dramatu „Zemsta” w reż. A.Wajdy. Materiały dotyczące filmu A.Wajdy dostępne są na stronie: <http://film.onet.pl/recenzje/brawurowy-spektakl/j30kv>

1. Schemat recenzji filmowej i rady dla recenzentów nauczyciel może pobrać i rozdać do opracowania uczniom ze strony (lub wcześniej polecić uczniom się z nimi zapoznać)

http://dziennikarze.weebly.com/uploads/8/6/1/4/8614494/recenzja_filmowa.pdf

Elementy składowe recenzji filmowej wg Michała Chacińskiego

TYTUŁ: chwytliwy, może być z dygresją; może zawierać wstępną ocenę filmu

WSTĘP: anegdota, pytanie, okoliczności powstania filmu, inspiracje, gatunek

STRESZCZENIE FILMU: krótkie, ogólne, bez „spolerowania” (zdradzanie zakończenia itp.)

ANALIZA Z KOMENTARZEM: ocena pracy reżysera, scenarzysty, aktorów i in. ; ocena problematyki filmu, przesłanie, artyzm gatunku

PODSUMOWANIE: ocena , syntetyczne zebranie opinii, zgrabna puenta

2. Na co zwrócić uwagę podczas pisania recenzji – rady dla recenzenta

- Wszelkie uwagi analityczno-krytyczne powinny być rzetelnie przemyślane i sprawdzone, zasadą obowiązującą jest obiektywizm;
- Sądy wartościujące muszą być odpowiednio sformułowane pod względem stylistycznym, ponieważ to właśnie dobór wyrazów, rodzaj składni i interpunkcji określa charakter naszej wypowiedzi jako np. pochlebnej, napastliwej, ironicznej czy obiektywnej;
- Nie przesadzajmy z utartymi, skonwencjonalizowanymi formułami typu "niezaprzeczalnym walorem (atutem) ... jest...", "... pobudzają naszą wyobraźnię", "... gwarantują niezatarte wrażenia"; unikajmy stosowania uniwersalnych, ale jednocześnie pozbawionych treści i nie zawsze stosownych pod względem stylistycznym określeń typu: "fantastyczna lektura", "nieprawdopodobne wrażenie", "super...", "fajna..."
- Z drugiej strony recenzja nie jest pracą badawczo-analityczną, a więc z uczonością, czyli terminologią przesadzić również nie można;
- Dobra recenzja, to między innymi recenzja oryginalna i interesująca – spróbujmy więc wypracować sobie własny styl pisania tego typu wypowiedzi.

3. Recenzja filmu „Kochankowie z Księżyca” zamieszczona w tygodniku „Polityka” (ze strony: <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura/film/1532941,1,recenzja-filmu-kochankowie-z-ksiezycy-rez-wes-anderson.read>)

Temat: Przygotowujemy się do pisania recenzji

„Aż poleją się łzy”

W wystylizowanych na smutne komedie, dziwnych filmach Wesa Andersona („Rushmore”, „Genialny klan”, „Podwodne życie ze Stevenem Zissou”) bohaterowie wyglądają na głęboko zranionych, a jednocześnie są niesamowicie śmieszni. Przyczyną wydaje się nieodwzajemniona miłość. W istocie problem polega na wadliwym urządzeniu świata, który uniemożliwia spełnienie beznadziejnie ułokowanych uczuć.

W „Kochankach z Księżycą”, siódmej fabule 43-letniego reżysera (dyplomowanego filozofa), młoda para nieprzytomnie zakochanych 12-latków pragnie rozpocząć dorosłe życie w oddalonej od cywilizacji kryjówce. Zbuntowane dzieci zachowują się jak dorośli, dojrzałe i poważnie. Chłopiec pali fajkę, poluje oraz nigdy nie zapomina o kwiatkach. Ona gotuje, robi porządki w namiocie, a w wolnych chwilach się doksztalca, czytając ulubioną książkę o nastolatkach sprawiających trudności wychowawcze.

Anderson przedstawia ich przerysowany, groteskowy świat, jakby chodziło o parodię Romea i Julii w czasach hipisowskiej rewolty w stylu Felliniego (akcja toczy się w połowie lat 60. ubiegłego stulecia). Zamiast jednak grubej satyry film nieoczekiwanie wznosi się na poziom subtelnej, poetyckiej metafory. Staje w obronie fantazji, niewinności, naiwnych marzeń, które nigdy nie mają szans się zrealizować. Miesza reportaż z bajkową kreacją. Komponuje kadry jak w niemym kinie, starych komiksach albo upodabnia je do surrealistycznych obrazów Rene Magritte’a, bawiąc się nowofalową narracją. Błyskotliwy, najlepszy w dorobku Andersona film, wywołujący śmiech, łzy, wzruszenie i głęboki podziw.

Kochankowie z Księżycą, reż. Wes Anderson, prod. USA, 100 min

4. Recenzja filmu „Kochankowie z Księżycą” z portalu miesięcznika „Kino” (dostępne na stronie: http://kino.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=1551&Itemid=891)

„ Kochankowie z Księżycą”

W królestwie Wesa Andersona zawsze to on na wyłączność ustala zasady gry. I jakkolwiek dziwaczne by były, albo się je akceptuje i daje wciągnąć w zabawę, albo do widzenia. Nie bez powodu Andersona się nie lubi – można albo być jego wyznawcą, albo go nie znosić. Wyraźniej niż wcześniej da się tę polaryzację odczuć w najnowszym filmie twórcy, jeszcze bardziej hermetycznym niż poprzednie. „Kochankowie z Księżycą” to film nie tylko ekstrawagancki jak „Pociąg do Darjeeling” czy „Podwodne życie ze Stevem Zissou”. Tutaj wszystkie elementy opowieści zdają się przez twórcę ułożone jeszcze bardziej skrupulatnie niż zwykle. Nie ma miejsca na spontaniczność, wszystko jest sztywno zaplanowane i ustawione w kadrze. A nam, widzom, pozostaje tylko podziwiać to przedstawienie, bo zostało zaaranżowane nader zręcznie.

Tym razem główni rozgrywający to dwójka dzieci. Dorośli nie mają dostępu do ich krainy. Anderson daje nam jedynie wejrzenie w ten dziecięcy świat, jednak nie stara się go przybliżyć. Pozostawia odległy i odrealniony jak tytułowe królestwo wschodzącego księżycy. To historia pierwszej miłości Sama (debiutant Jared Gilman) oraz Suzy (Kara Hayward, również po raz pierwszy na ekranie). On jest dwunastoletnim sierotą i spędza wakacje na obozie skautów, ona wraz z trzema młodszymi braćmi i nieco infantylnymi rodzicami (Frances McDormand i Bill Murray) mieszka w domu nad morzem.

Rzecz dzieje się na wyspie Nowej Anglii w 1965 roku. Po rocznej wymianie korespondencji młodzi zakochani ruszają w zaplanowaną wspólną wyprawę. Suzy zabierze kotka, książki i gramofon, Sam, dzięki harcerstwu bardziej praktycznie przygotowany do stawienia czoła naturze – mapę, kompas, podobnie użyteczne przedmioty. Drużynowy (Edward Norton) – choć jego chłopięca twarz mogłaby stanowić ilustrację niewinności – jak tylko zorientuje się, że Sam uciekł z namiotu, ruszy za nim w

Temat: Przygotowujemy się do pisania recenzji

pogoń. Towarzyszy mu rzesza ślepo posłusznych, zuniformizowanych małych chłopców. Do pościgu z czasem dołączają inne osoby, tworząc przy okazji imponującą listę znanych nazwisk: będą to policjant (Bruce Willis), pani z opieki społecznej (Tilda Swinton) i dowódca skautów (Harvey Keitel).

Osadzenie historii w przeszłości nie tylko nadaje jej nostalgiczny posmak. Dzięki temu także przedmioty zyskują swój ciężar właściwy. Dzieciaki piszą listy, słuchają płyt winylowych, płyną ciężkim kanoe. Wszystkie te rekwizyty i kostiumy są niespotykane plastyczne, jakby ich zadaniem było nie tylko zaprezentować nam lata 60., ale wręcz pozwolić nam dotknąć tej epoki. Dodajmy do tego niezwykle precyzyjną stronę wizualną: poszczególne kadry są starannie skomponowanymi obrazkami z fotoplastikonu. Anderson z upodobaniem ustawia przed nami dekoracje, ba, wręcz podkreśla sztuczność świata przedstawionego. Wprost wyraża to klamra „Kochanków z Księżyca”, w której poprzez przybliżenie i oddalenie z lornetki widzimy dom Suzy. Dom jest po prostu kolejnym rekwizytem w uniwersum reżysera.

Tak naprawdę my, dorośli, mamy prawo jedynie podglądać bohaterów niczym przez lornetkę. I przez to cała historia mogła stać się pustym popisem stylistycznym. Ale na szczęście kontrast z niemal matematyczną i dystansującą formą stanowi treść filmu. A jego podstawę buduje ulotne uczucie łączące dzieci. Niewytłumaczalne uczucie prowadzi do niewytłumaczalnych czynów i zaskakujących wydarzeń. A „niewytłumaczalnych” znaczy w tym przypadku tyle, co podporządkowanych miłości.

Prawie tak samo istotna jak uczucie jest naiwność bohaterów, tylko powierzchownie przykryta przez ich niemal śmieszną powagę, także tęsknota za wolnością. Uciekają nie tylko, aby być razem. Jak pokażą późniejsze wypadki, uciekają również przed opresyjnym społeczeństwem, przed wpisaniem w jego tryby. Sam i Suzy nie znajdują wokół siebie pozytywnych wzorców. Dorośli są postaciami nie wzbudzającymi sympatii – może prócz najbardziej dzieciennego z nich, czyli drużynowego, który jednak też działa na szkodę bohaterów. Początkowo niegroźny wydaje się również ojciec Suzy, ale jego poza sfrustrowanego kłowna nie może przynieść dzieciom niczego dobrego. Są tu jeszcze postacie jednoznacznie złe, jak pani z opieki społecznej, postępująca według procedur, nie mająca żadnego względu na czyjeś uczucia i sama raczej ich pozbawiona. Są też przybrani rodzice Sama, okrutnie obchodzący się z chłopcem.

Nic więc dziwnego, że bohaterowie uciekają w księżycowe królestwo przed dorosłością. Oczywiście, Sam to ten mały chłopiec, który prześladowa Andersona od dawna, przynajmniej od czasów Maxa Fischera z „Rushmore” i pewnie można by odnaleźć w nim alter-ego pogrążonego we własnym świecie reżysera. Ale to nieistotne. Ważniejsze, że przy dawce dobrej woli i przebrnięciu dystansu w osobie Sama odnajdzie się również widz.

Moonrise Kingdom

Reżyseria Wes Anderson. Scenariusz Wes Anderson, Roman Coppola. Zdjęcia Robert D. Yeoman. Muzyka Alexandre Desplat. Wykonawcy Jared Gilman (Sam), Kara Hayward (Suzy), Frances McDormand (matka Suzy), Bill Murray (ojciec Suzy), Edward Norton (drużynowy), Bruce Willis (policjant), Tilda Swinton (pani z opieki społecznej), Harvey Keitel (dowódca skautów). Produkcja Indian Paintbrush, American Empirical Pictures, Moonrise, Scott Rudin Productions. USA 2012. Dystrybucja Kino Świat. Czas 94 min

Malwina Grochowska, Kochankowie z Księżyca. Moonrise Kingdom, „Kino” 2012, nr 11, s. 70

5. Materiały, które warto wykorzystać podczas zajęć o recenzji:

<http://chacinski.wordpress.com/2009/03/27/jak-nie-pisac-recenzji-czyli-moje-ulubione-slowa/>